

FUGA DE RĂSPUNDERE

Eseu conjunctural

Am citit referatul „Distrușgerea mediului” datat 25.10.2007 și pur și simplu m-am îngrozit. Ministere și autorități locale dau vina una pe alta pentru nerezolvarea unor atribuții comune cum ar fi de exemplu ridicarea unui copac doborât de trăsnet sau a gunoaielor, ca să nu mai vorbesc de neîndeplinirea unor importante sarcini asumate la intrarea în comunitatea europeană.

De-ar fi numai atât!

Zi de zi posturile de televiziune și marile cotidiene, între 2 „mângâieri” acordate partidului finanțator, „dojenesc” celelalte partide pentru „mici omisiuni” în cele mai diverse domenii, în special economice, cauzate cică de „incompetența” clientelei politice cocoțate pe posturi cheie.

Nimeni nu pune punctul pe i, deși se aud din când în când firave soluții pentru spețele atacate.

Este notorie intervenția Ministrul Justiției de suspendare a procurorului anchetator care cercetează o faptă penală a sa.

Este arhicunoscută și blocarea prin Lege a comisiei constituțională care anchetează fapte ale legiuitorilor.

Cum de sunt posibile asemenea acțiuni într-un stat de drept cum se pretinde România?

Cu ce preț se menține, cramponat de scaune, un guvern ultra minoritar? Cu 25% susținere, actualul guvern a trecut și legi organice care necesită două treimi din voturile camerelor reunite.

Întotdeauna și oriunde pe glob cel care deține puterea trage spuza pe turta sa. Dar nu chiar ca în ”țara care nu se vinde”.

Să analizăm puțin cauzele.

De regulă peștele de la cap se împute. Totuși speța este o excepție.

Cu mici excepții legiuitorul dă Legi bune. Se poate obiecta că aceste Legi nu au „expunerea de motive” și că dese ori sunt tardive (durează mult prea mult legiferarea).

Aplicarea Legii presupune însă asumarea înțelegerii ei sub sancțiunea unei interpretări eronate sau părtinitoare. Neavând „expunerea de motive” accesoriu strict necesar corectei interpretări a literei sale, Legea devine caducă înainte de aplicare. Sunt astfel necesare „Instrucțiuni de Aplicare a Legii” emise de persoane net inferioare legiuitorilor. Dar emitentul instrucțiunilor de aplicare „interpretează” Legea, de cele mai multe ori prin incompetență, dar uneori cu rea voință declarată.

Instrucțiunile de aplicare a Legii sunt difuzate, iar funcționarul care ar trebui să aplice Legea nici nu ia contact cu ea.

Cine răspunde pentru aplicare Legii în afara spiritului ei ? Este clar, emitentul instrucțiunilor de aplicare, nicidecum funcționarul care ar trebui să aplice Legea. Deci funcționarul poate funcționa. Poate dormi liniștit căci nu poartă nici o răspundere. Dar mai poate aplica unul sau altul din stufoasele prevederi ale „instrucțiunilor de aplicare” potrivit cu „atenția” oferită de solicitator.

Deci apar 2 defecțiuni de drept:

1. Legea este ignorată în folosul instrucțiunilor de aplicare a ei în scopul evident de a scăpa de răspunderea aplicării în literă și spirit.
2. Instrucțiunile de aplicare pot cuprinde prevederi interpretabile în contradicție cu spiritul Legii chiar dacă respectă litera.

Se generează astfel posibilitatea unui venit necuvenit, atât funcționarului superior care redactează instrucțiunea cât și a funcționarului de ghișeu care împarte dreptatea (aplică Legea)

Măsuri reparatorii.

Nimeni nu se poate aștepta la o pastilă care ia cu mâna durerea de cap.

Trebuie luptat cu cutume. Trebuie recâștigată demnitatea funcției, chiar a celei de aproad sau mic funcționar de ghișeu. Poate și preotul ar trebui să intervină reinstaurând atotputernicia celor 10 porunci. Aplicarea strictă a Legii în literă și spirit nu generează inflație. M-am săturat de pretextele „nu sunt bani de ajuns” și similare. Profesorul și pensionarul bolnav ar putea trăi mult mai bine dacă nu ar mai trebui să-și plătească serviciile oneroase.

Dar, deși greu de rezolvat, toate sugestiile de mai sus rămân paleative dacă nu sunt dublate de măsuri legislative. Dintre acestea amintesc:

1. Obligarea legiuitorilor să elaboreze „expunerea de motive” pentru fiecare Lege. Președintele Țării trebuie capacitat să respingă toate legile la care spiritul ei nu rezultă din expunere. Idem și pentru Ordonanțele Guvernamentale cu putere de Lege. La acestea Parlamentul va fi capacitat să respingă ordonanța dacă nu poate înțelege spiritul ei din expunerea făcută.

2. Interzicerea sub sancțiuni foarte severe a emiterii Instrucțiunilor de aplicare. Legea intră în vigoare cu toată puterea imediat după publicare. De îndată vor fi școlarizați funcționarii aplicatori (o ședință de 10 minute este în deobște suficient, altfel șeful TREBUIE înlocuit), care trebuie convinși de spiritul Legii spre a o aplica în literă. Răspunderea aplicării corecte revine în special funcționarului de ghișeu (aplicatorul) și în subsidiar șefului său pentru că nu a făcut înțeles spiritul Legii în speță la TOȚI subalternii. Această prevedere a fost în vigoare sub regimul Ceaușist de tristă amintire, și era un factor mobilizator.

3. Instituirea unui control sever al aplicării Legii în spirit și literă la nivel de funcționar de ghișeu. Interzicerea categorică a „comisiilor” de constatare / evaluare. Ori ce reclamație îndreptățită să fie sancționată în timp util, adică la cel mult trei zile după săvârșirea faptei, cu până la desfacerea contractului de muncă. De îndată va fi sesizat parchetul dacă fraudă are caracter penal. Sancțiunile tardive nu sunt eficiente.

4. Legiuitorul este în drept să parlanezeze, dar la obiect. Președinții camerelor trebuie abilitați să întrerupă perorații generale sau repetări, chiar la persoane diferite. Ori ce solicitare sau propunere trebuie reținută la primul vorbitor și are „autoritate de fapt judecat” pentru toți care urmează, indiferent de punctul de vedere sub care fac interpelarea.

5. Crearea unor autorități cu sarcini suprapuse în scopul diluării răspunderii este o faptă penală gravă. Ministrul sau primarul care a înființat-o răspunde cu funcția sa înainte de a fi deferit justiției. Acțiunea se pune în mișcare de îndată ce 2 instituții oarecare î-și pasează reciproc răspunderea și nu iau măsurile dictate de speță.

Sper ca Legea votului uninominal să nu fie o gogoriță.

Sper ca în circumscripția în care votez să nu candideze (ca pe vremea partidului comunist) un singur candidat.

Eu voi cere fiecăruia să-mi facă o expunere de motive pentru Legea 10/2001 fiindcă este cunoscută și larg folosită. Deputatul nu va avea votul meu și nici a acelor din sală dacă nu răspunde mulțumitor solicitării. Vrem deputați care să știe ce vor!

Poate deputații aleși nominal vor da curs și măsurilor propuse mai sus, menite a înlătura mita pentru totdeauna.